

Novačenje dveh milijonov Angležev

Angleški kronski svet je sklenil na včerajšnji seji raztegnitev vojaške obveznosti na vse moške državljane - Anglija se noče bojevati „do zadnjega Francoza“

Sklepi angleškega kronskega sveta

LONDON, 2. januarja. Reuter. Kronski svet se je včeraj sešel ob 22. uri in je trajal pol ure. Kralj Jurij VI. se je vrnil v London iz Sandringoma, kjer je prebil božične praznike.

LONDON, 2. januarja. Reuter. Kralj Jurij VI. jena seji kronskega sveta podpisal ukaz o novačenju skoro 2 milijonov mladeničev od 19. do 28. leta starosti. Pod zastavo bodo vpoklicani v teku leta. Prvi bodo vpoklicani oni, ki so stari 23 let; na vrsto bodo prišli, čim bodo vpoklicani vsi, ko so bili določeni že v novembru in decembru, torej ne pred 1. marcem. Do kraja leta bodo pod zastavo vsi navedeni letniki.

Trije milijoni Angležev pod orožjem

LONDON, 2. jan. Reuter. Tajnik v ministrstvu dela sir Thomas Philips je izjavil časnikarjem, da bodo pred koncem leta 1940 poklicani pod orožje vsi letniki nabornikov. Naslednji letnik bo vpoklican pred 1. marcem.

LONDON, 2. jan. Današnji angleški listi so soglasni v tem, da je vpoklicanje skoraj dveh milijonov mož pod orožje dokaz nezlomljive odločnosti Velike Britanije ničesar ne opustiti, kar bi pripomoglo k čim brzi zmagi. »Daily Tele-

graph« ugotavlja, da stoje zdaj pod orožjem trije milijoni angleških državljanov in da se je mobilizacija izvršila točno po načrtu. »Daily Mail« piše: Sovražniki se niso poslužili ravno najsrečnejše formule, ko so se rogali Veliki Britaniji, češ da se hoče boriti »do zadnjega Francoza«. Novi vpoklici pod orožje pobližajo ta norečevanja na najresnejši način. »Daily Express« poudarja, da je angleška suhozemska vojska zdaj na isti višini kakor so njene pomorske in letalske sile.

Prehajanje finskih čet na sovjetsko ozemlje

Tudi najnovejša sovjetska ofenziva se je ponesrečila — Sovjetske čete so se povsod umaknile — Tudi general Stern baje že odstavljen

HELSINKI, 2. januarja. Reuter. Tudi nova sovjetska ofenziva, ki se je pričela pred Novim letom, se je končala s popolno finsko zmago. Fincem se je posrečilo sovjetske čete na vseh frontah odbiti in jih celo tudi vreči nazaj čez meje. Pri tem so Finci zaplenili velike količine bojnega materiala. Položaj je sedaj tak, da stoji sovjetske čete samo še na dveh odsekih na finskem ozemlju, na Karelijski ožini pred Mannerheimovo obrambno črto in na skrajnem severu pri Petsamu. Po najnovejših vesteh, ki pa še niso uradno potrjene, so se pa sovjetske čete morale baje umakniti tudi iz Petsama. Finske čete so še na več mestih prekoračile sovjetsko mejo in prenele boje na sovjetsko ozemlje. Finski »Batallion smrti«, ki operira na smučeh, je prekinil murmanskou železnico na treh mestih. Popravljanje proge ostra zima zelo otežuje. Pač pa pripravljajo sovjeti na Karelijski ožini novo ofenzivo in so pripeljali tja nadaljnjih 120 do 150 tisoč mož.

Poročilo francoskega novinarja

HELSINKI, 2. januarja. Havas. Posebni poročevalec agencije Havas je obhodil bojišče pri Tovlajervija na 30 km dolgem potu, kjer so se unikale ruske čete pred Finci. V tej bitki so imeli Rusi dva tisoč mrtvih, 700 mož pa je padlo v finsko ujetništvo. Finci so zaplenili 1580 pušk, 16 topov proti tankom, 6 metačev bomb, 14 poljskih topov, 214 strojníc, 426 strojnih pušk, 39 tankov, od teh 16 v dobrem stanju, in 3 oklepne avtomobile. Med ujetniki jih je veliko z odmrzlimi prsti. Med padlimi Rusi so zlasti konšolomci, to so elitne čete, rekrutirane med mladimi komunisti. Ti vojaki so dobro oblačeni in obuti in opremljeni tudi s plinskimi maskami. Na svojem potu je poročevalec Havasa sam naštel čez 30 uničenih ruskih tankov, ki so bili večidel obrnjeni proti vzhodu, kar kaže, da so bili v bitki. Finci so izkopali skupen grob za kakih tisoč ruskih vojakov, toda so opustili zbiranje vseh trupel, ki ležijo pod snegom. Žalostno stanje ruske prekrbe se odraža tudi v dolgih vrstah popolnoma izčrpanih ali poginjenih konjskih vpreg.

Pritisk na skandinavske države

STOCKHOLM, 2. januarja. Exchange Telegraph. Tukajšnji politični krogi spremljajo z največjim zanimanjem spremembo v zadržanju Nemčije nasproti skandinavskim državam. Nemčija skuša na vsak način preprečiti, da bi se pomoč Finski, ki jo pripravlja Zveza narodov, pošiljala čez skandinavske države. To nemško stališče je očito v zvezi z njenim sodelovanjem s Sovjetsko zvezo. Nemški poslaniki so že obvestili vlade skandinavskih držav, da bi pošiljanje bojnega materiala Finski čez njihovo ozemlje pomenilo kršitev nevtralnosti. Toda skandinavske države stojijo kljub temu na stališču, da bodo izvršile svojo dolžnost, ki so jo prevzele kot članice Zveze narodov in bodo zato pomagale Finski v njenem boju za svobodo. Šved-

Ruski vojaki so celo posekali telegrafске in telefonske drogoče, da so ž njimi kurili. Pripovedujejo mi, tako poroča dopisnik, da se ujeti sovjetski komisariji ponajajo zelo nedisciplinirano in da so Finci nekatere morali ustreliti, ker so skričali orožje in dalje vršili svojo agitacijo.

STOCKHOLM, 2. jan. Reuter. Poročila, ki prihajajo s severne finske fronte, poudarjajo sijajno razpoloženje Fincev zlasti po nedavnih zmagovitih uspehih. Ako se Fincem posreči obdržati svoje črte do februarja, ko navadno pričanja padati veliko snega, tedaj bo njihov položaj še ugodnejši.

Tudi general Stern odstavljen?

MOSKVA, 2. jan. Stefani. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da je general Stern, kateremu je bilo šele nedavno zaupano vrhovno poveljstvo v vojni proti Finski, zaradi neuspeha, ki ga je doživela tudi njegova sedanja ofenziva, že odstavljen. Zatrjuje se tudi, da bo postavljen pred posebno sodišče in kaznovan.

Sovjetsko vojno poročilo

MOSKVA, 2. jan. Tass. Prvi januar je potekel brez posebnih dogodkov. Sovjetska letala so izvršila z uspehom bombardiranje nekaterih sovražnih krajev. Letalskih bojih sta bili uničeni dve finski letali.

Vedno večja napetost v Aziji

RIM, 2. januarja. Stefani. V zvezi z vestmi o naraščanju vojaških priprav na Bližnjem vzhodu piše italijanski vojaški kritik general Cabiat, da nikakor ni izključeno, da se vojna razširi tudi na to področje. To bi pomenilo spopad med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo in predvsem sovjetski poizkus vdora v Indijo. General pravi, da zadnje vesti kljub sovjetskimi demantijem potrjujejo, da je zbrala Sovjetska zveza na meji Afganistana 40 divizij, ki ne stoje samo pod

poveljstvom sovjetskih, ampak tudi nekih tujih častnikov. Sicer pa razpravljajo italijanski listi o tem vprašanju tudi v člankih, ki jih objavljajo o izgledih razvoja dogodkov v novem letu. Listi napovedujejo, da bo Nemčija še enkrat poizkusala doseči premirje z zahodnimi velesilama, v primeru, da ta akcija ne uspe, bo pa sklenila s Sovjetsko zvezo tudi formalno vojaško zvezo in sodelovala pri napadu na angleške posesti v Aziji.

Govor kralja Karola v Konstanci

BUKAREŠTA, 2. jan. Radr. Kralj Karol je v zahvali predsedniku vlade Tarescu za svečan sprejem v Konstanci naglasil svoje zadovoljstvo in srečo, da biva med vojaki na romunski obmorski meji. »Dogodki, ki so nastali neodvisni od naše volje, ki jih gotovo nismo želeli, so bili vzrok, da je bil naš glavni napor v minilem letu posvečen izpopolnjevanju narodne obrambe. V naši narodni obrambi je jasno zajeta naša miroljubna in odločna politika. Mi se jačamo, a pripravljenoosti svoje vojske ne uporabljamo v agresivnem smislu, temveč v želji, da branimo to, kar nam pripada po svobodni

odločitvi narodnih skupščin v Kišinjevu, Černovicah in Albi Juliji. Sedanja vlada daje okvir, v katerem se lahko razvije in uredi upravna politika države s ciljem konsolidacije in napredka. Brez ozira na zbiranje temnih oblakov je treba gledati v bodočnost z zaupanjem in delati za okrepitev državne obrambe. Molimo k vsemogočnemu Bogu, da čimprej spusti blagodejne žarke miru in sporazuma na svet.« Kralj Karol se je nato zahvalil papeškemu nunciju in vsemu diplomatskemu zboru za izražene čestitke, zaključujoč svoj govor s tradicionalno željo: Na mnoga leta!

Madžari postajajo optimističnejši

BUDIMPEŠTA, 2. januarja. Exchange Telegraph. Položaj Madžarske presojajo v zadnjem času mnogo bolj optimistično, kakor še nedavno. Sovjetski neuspehi na Finskem so vili Madžarom upanje, da bi se mogli tudi oni uspešno upreti, ako bi bili napadeni na Karpatih, kjer že sedaj grade utrdbe, jih pa bodo spomladai še znatno izpopolnili. Kakor izgleda, je pa bil tudi med Budimpešto in Rimom dosežen sporazum, po katerem Madžarska ne bi izkoristila priložnosti, ako bi Sovjetska unija napadla Romunijo, ampak bi se nasprotno celo sama vključila v fronto, katere naloga bi bila preprečiti boljševizmu nadaljnje prodiranje v Evropo. Na drugi strani je pa gotovo, da tudi Nemčija ne želi, da bi se evropski jugovzhod zapletel v vojno. V Budimpešti sicer naglašajo, da se Sovjetska zve-

za malo ozira na želje Nemčije, upajo pa kljub temu, da bo mogoče mir v tem delu Evrope ohraniti.

Irci našli del ukradenega streliva

LONDON, 2. jan. Havas. Organj irske policije so s pomočjo vojaštva odkrili sinoči v okolici Skordsa pri Dublinu veliko količino streliva.

DUBLIN, 2. jan. Reuter. Policija je našla doslej večino streliva, ki je bilo ukradeno iz trdnjave Phoenix. V pretekli noči so našli v okolici Dublina 200 zabojev eksplozivov v skupni teži 7 do 8 ton.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in mrzlo vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura —1,1, danes najnižja —15,0, opoldne —10,—.

Maribor, 2. januarja.

Razvoj evropske vojne dokazuje vedno bolj jasno, da se ne bo odločila na zahodnem bojišču. Sicer pa izjavljajo to neprikrito tudi v Londonu in Parizu. Ako pa iščemo točke možnosti bojišč, ki naj bi bila odločilna, moramo postati najprej pozorni na Bližnji vzhod, v katerega središču stoji Turčija. Po vsej priliki je prav to področje določeno za bodoči odločilni spopad, v katerem pa ne bo kot nasprotnica Anglije in Francije samo Nemčija, ampak tudi Sovjetska unija. Vesti, ki prihajajo z Bližnjega vzhoda, pripovedujejo že sedaj o obojestranskih pripravah: o zbiranju angleških, francoskih, turških, iraških, iranskih in afganistanskih čet na mejah Sovjetske unije in sovjetskih na mejah Turčije, Irana in Afganistana.

To nam dokazuje, da so tako na zahodu kakor na vzhodu spoznali, da se sedanji konflikt ne more končati drugače, kakor s totalitarno zmago ali totalitarnim porazom. To se pravi, da morata Anglija in Francija, ako hočeta doseči svoje vojne cilje, premagati poleg nacionalnega socializma tudi boljševizem, Nemčija in Sovjetska unija pa pred vsem Anglijo, ako si hočeta za trajno zagotoviti svoje položaje. Zato se ukvarjajo v Londonu z načrtom spopada s Sovjetsko unijo na Bližnjem vzhodu (eventualno tudi na Finskem), kjer naj bi zadali udarec svojim nasprotnikom, v Moskvi pa z vdorom na Bližnji vzhod in čezenj v Indijo, kjer naj bi zrušili velikobritanski imperij in tako likvidirali vojno v svojo in nemško korist.

Res je sicer, da bi utegnil kak nepričakovan razvoj to raztegnitev vojne preprečiti — možnosti za to obstajajo še vedno in bodo obstajale dokler te raztegnitve ne bo — toda za njo govori mnogo več verjetnosti, kakor proti njej. Zato ne bo nezanimivo ogledati si teren, na katerem naj bi se organiziralo novo, in po mnenju zaboda celo odločilno bojišče. Predstavlja bi ga države Bližnjega vzhoda: Turčija, Irak, Iran in Afganistan, za katerimi bi stale angleške in francoske posesti, pred vsem seveda Indija.

Turčija meri nad 740.000 kvadratnih kilometrov, ima okoli 18 milijonov prebivalcev in bi postavila v primeru potrebe milijon dobro izvežbanih in oboroženih mož, s skrajnimi rezervami in zavezniško pomočjo pa celo tudi dva in pol milijona. Irak, ki sicer ne meji direktno na Sovjetsko unijo, meri 371.000 kvadratnih kilometrov in postavi s svojimi 3 milijoni prebivalcev lahko 200.000 do 400.000 vojakov. Iran (Perzija) meri 1.627.000 kvadratnih kilometrov, ima 12 milijonov prebivalcev, v mirnem času 100.000, v vojnem času pa 1 do 1,5 milijona mož, katere bi pa bilo treba seveda šele izvežbati in oborožiti. Afganistan meri 731.000 kvadratnih kilometrov, ima tudi okoli 12 milijonov prebivalcev in kakor Iran 100.000 mož z enakimi človeškimi rezervami.

Ozemlje vseh teh štirih držav skupaj meri približno 3 milijone in pol kvadratnih kilometrov, torej le okoli 850.000 manj kakor celokupna evropska Sovjetska unija, na njem pa živi samo 45 milijonov ljudi. Ti bi mogli dati v začetku vojne nekaj nad milijon mož, z rezervami pa 4 ali celo 5 milijonov. Za njimi bi pa stale še zavezniške kolonije in vazalne države s čez 350 milijoni duš. Fronta, ki bi se v tem primeru ustvarila, bi bila dolga skoraj 4 tisoč kilometrov in bi segala od Črnega morja mimo Kaspijskega do Tibeta. Na tej fronti bi skušali zavezniki vdreti predvsem na Kavkaz in Kaspijsko morje, sovjeti pa na isti točki čez Turčijo ali Iran v Irak, da bi se polastili petrolejskih vrelcev v Mosulu ter eventualno postranske poti v Indijo, še veliko bolj bi se pa trudili za direktni prehod proti Indiji čez Afganistan. Gorato ozemlje predst. povsod slabo pripraven teren za naglo napredovanje, ker operacije motoriziranih čet skrajno otežuje ali celo popolnoma onemogoča. Mimo tega je ves ta svet skoraj brez vsakih železniških prog. Bolje so razvite le na obeh straneh Kavkaza.

Po vsem tem je le težko verjeti, da bi podaljšanje vojne na to odljudno visokogorsko fronto, bojno obračunavanje časovno skrajšalo in prej omogočilo tej ali oni stranki dokončno odločitev. Dosti bolj verjetno je, da bi se vojna s tem samo še podaljšala in vodila v svojih naslednjih do ogromnega izčrpanja sil. Obstajajo pa seveda tudi na tem terenu

Prvi letalski spopad v novem letu

BERLIN, 2. januarja. DNB. Nemško letalstvo je pričelo novo leto s svojo tradicionalno energijo in odločnostjo. Nemški letalci so izvršili izvidniške polete nad Anglijo. Dosegli so znatne uspehe. Več letal se je po naključju spopadlo z angleškimi pred škotsko obalo. Eno nemško letalo se je moralo zaradi tehnične poškodbe spustiti še preden je moglo v boj. Obstaja upanje, da bo posadko mogoče rešiti. Na angleški strani je bilo močno poškodovano eno letalo in je gotovo, da se ni več moglo vrniti v svoje izhodišče.

LONDON, 2. januarja. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da je bilo včeraj zbito neko nemško letalo.

LONDON, 2. jan. Havas. Angleška oblastva niso javila, da je bilo izmed nemških letal, ki so letela včeraj zjutraj nad Shetlandskimi otoki, eno zrušeno. Opazovalci niso namreč opazili, kdaj je nemško letalo strmoglavilo. Dejstvo pa je, da teže poškodovani nemški bombnik ni mogel doseči svojega oporišča in je

nekje padel v morje.

LONDON, 2. jan. Havas. Letalsko ministrstvo javlja, da je bil nemški bombnik na škotski obali od angleškega letala zadet ne več mestih. En motor in obe krili sta se vneli, letalo je strmoglavilo v morje. Boj med tremi angleškimi letali in dvema nemškima bombnikoma tipa »Henckel« je trajal pol ure.

LONDON, 2. jan. Reuter. Zdaj so znane podrobnosti o včerajšnji letalski bitki nad Shetlandskim otočjem. Posadka sestreljenega nemškega bombnika je s padali poskakala v morje. Ali so se ti letalci rešili, še ni znano.

BERLIN, 2. januarja. DNB. Dne 31. decembra so poizkusila angleška letala izvršiti izvidne polete nad nemškim ozemljem, toda nemško protiletalsko topništvo je stopilo tako naglo v akcijo, da so se morala umakniti še preden so dosegla nemško obalo. Pri tej priliki je bilo ugotovljeno, da so tri angleška letala prekršila holandsko nevtralnost, da bi si skrajšala polet čez morsko ožino.

Frickova brzojavka Hitlerju

BERLIN, 2. jan. DNB. Minister Frick je poslal ob Novem letu Hitlerju naslednjo brzojavko: »Usodno 1939. leto je bilo izpolnjeno z vašo svetlo voljo, ustvaritvi nov, pravičnejši red v Evropi z mirno ljubo zmago nad razdiralnim versajskim duhom. Ljubosumje, mržnja in odsotnost razsodnosti pri nasprotniku so vas prisilile, da ste prišli za meč. Nemški narod, zedinjen v moči narodnega socializ-

ma, se bojuje kot en mož v končnem boju za svoj obstoj. Miren, siguran in odločen nemški narod vam sledi. Vi ste posebej nemške volje za obstoj in pravice do življenja. Nemški narod vstopa v novo leto s prepričanjem, da bo pod vašim vodstvom šel k zmagi, srečni bodočnosti, ko bodo cveteli plodovi miru in splošnih dobrin.«

Urugvaj interniral parnik „Tacoma“

MONTEVIDEO, 2. jan. Reuter. Nemški tovorni parnik »Tacoma«, ki je bil pomožna ladja za nemške vojne ladje v južnem Atlantiku, se je včeraj vrnil v montevidsko pristanišče, čeprav je urugvajska vlada sporočila poveljniku, da bo ladja internirana, če v 24 urah ne zapusti pristanišča.

MONTEVIDEO, 2. jan. DNB. Urugvajske pomorske oblasti so včeraj internirale nemško tovorno ladjo »Tacoma«. Sklep zunanjega ministra o tej stvari je bil objavljen včeraj popoldne. Urugvajska vlada zagovarja svojo odločitev s tem, da se smatra »Tacoma« kot pomožna križarka, ker je zalagala nemško vojno ladjo »Admiral Graf von Spee« z gorivom in ji tudi prišla na pomoč ob priliki potopitve.

OGROMNE ŽRTVE JAPONSKO-KITAJSKE VOJNE

CUNGKING, 2. jan. DNB. V pregledu o vojnih operacijah na Kitajskem, je izjavil predstavnik kitajske vojske, da ima Japonska na kitajskih tleh 49 divizij in 14 mešanih brigad, skupaj 1.680.000 vojakov. To stanje traja že od početka sovražnosti. Po istih podatkih so Japonci izgubili doslej 1.460.000 ljudi, 14% od teh jih je bilo ubitih, 60% je težje ranjenih. V istem času so Kitajci mobilizirali 300 divizij, skupaj 3 milijone ljudi, ne računajoč Kitajce, ki se udeležujejo v četniških bojih. Kitajske izgube znašajo 2 milijona duš.

CUNGKING, 2. jan. DNB. Agencija Central News javlja, da so v soboto japonska letala napadla na severu province Kwangsi mesto Liučav. Nad mestom se je razvila velika bitka med japonskimi in kitajskimi letalci. Kitajci so sestrelili 8 japonskih letal.

RUSI ZAHTEVAJO NEMŠKE STROKOVNJAKE

KODANJ, 2. januarja. Reuter. Berlinski dopisnik dnevnika »Politiken« trdi: Stalin je zahteval od nemške vlade, da pošlje v Sovjetsko zvezo 200.000 nemških strokovnjakov in inženirjev za gospodarska vprašanja, zlasti za promet.

obojestransko občutljive točke, na katerih presenečenja ne bi bila povsem izključena. Ena takih točk je zlasti Črno morje, ki bi lahko omogočilo obiti visoke grebene Kavkaza, bodisi s strani zaveznikov, bodisi s strani njihovih nasprotnikov.

OBNOVITEV NORMALNEGA ŽELEZNISKEGA PROMETA MED ŠPANIJO IN FRANCIJO

BAYONNE, 2. jan. Havas. Po sporazumu med Parizom in Madridom se je danes spet začel promet z vlaki med obema državama, ki je bil ustavljen 16. julija 1936. Španski vlak se je ustavil na francoski omejni postaji Hendaye, francoski v španskem Irunu. Obmejno prebivalstvo je srpejelo obnovitev železniške zveze z velikim zadovoljstvom.

NEMCI GRADE MALE PODMORNICE
PARIZ, 2. jan. Havas. Admiraliteta javlja, da so nemške pomorske oblasti začele graditi novo floto 150tonskih podmornic, ki bodo imele nalogo boriti se proti angleško-francoski blokadi.

ZA POTRESOM SE POVODENJ

ANKARA, 2. januarja. Havas. Strahovitemu potresu je sledila v zahodni Anatoliji velika povodenj. Povodenj je mnogo večja, kakor se je mislilo. Včeraj je prišel v Ankaro prvi vlak ljudi iz Erkinaka, kjer je prebivalstvo najbolj trpelo po potresu. Pripovedovanje ranjenec je razburljivo. Polnagi so morali v temni noči in brez hrane bežati iz svojih porušenihiš. Neki ranjenec je padel s svojo posteljo vred iz drugega nadstropja. Zlomil si je več udov in je njegov položaj zelo resen.

DOSEDANJE ANGLEŠKE LETALSKE IZGUBE

LONDON, 2. januarja. Reuter. Po najnovejšem poročilu letalskega ministrstva je doslej padlo 66 angleških letalcev oziroma jih pogrešajo.

ŽELEZNISKA NESREČA V AMERIKI

NEW YORK, 2. jan. Havas. Po vesteh iz Arcole je ob železniški nesreči bilo 12 težje ranjenih oseb. Prenesli so jih v bolnišnico, 10 ljudi je odneslo lažje rane.

Match dr. Euwe-Keres

AMSTERDAM, 2. jan. Tu je pričel za božične praznike z veliko napetostjo pričakovani šahovski dvoboj med bivšim svetovnim prvakom dr. Maksom Euwejem in estonskim velemejstvom ter kandidatom za svetovno prvenstvo Pavlom Keresom. Prva partija je končala po dramatičnem poteku neodločeno. Z istim rezultatom je končala tudi druga partija. Tretjo partijo bosta velemejstra odigrala v Utrechtu.

Borza. Curih, 2. januarja. Deviz: Beograd 10, Pariz 10, London 17.65, Newyork 445⁹/₃₂, Milan 22.50, Berlin 178.50, Praga 5.30, Varšava 79, Budimpešta 3.35, Atena 3.50, Bukarešta 3.30.

Domači zapiski

Novoletne iz ave Cvetkovića, dr. Mačka in dr. Korošca

Predsednik vlade Cvetković je v novoletni izjavi naglasil, da je »lani naša zunanja politika prinesla nedvomen mir na mejah in popolno zunanjo varnost. V notranjem miru moramo doseči še gospodarsko blagostanje po zdravi, načrtni in premišljeni gospodarski politiki. Zato je treba izvesti duhovno mobilizacijo vseh ljudskih sil. Sporazum s Hrvati ne sme prinesiti razočaranja tistim, ki so zanj odkritosrečno in vdano delali. Želja Slovencev, da tudi oni dobe popolno enakopravnost in svoj položaj, je popolnoma upravičeno. Nadejam se, da bomo v tem letu videli to željo uresničeno.« — Pariškemu dopisniku Julesu Sauerweinu je podpredsednik vlade dr. Maček dejal, da je Jugoslavija glede zunanje politike enodušna in niti ena jugoslovanska vlada ni delala s tako popolnim soglasjem, kakor današnja. Mi vsi imamo eno misel in eno voljo pred vsako zunanjo nevarnostjo. Blizamo se volitvam po zakonu, katerega pripravljamo ta trenutek. Menili smo, da je pametno, da medtem rešimo hrvatsko vprašanje, kar se nam je skoraj v celoti posrečilo.« — V izjavi, dani »Slovincu«, je dr. Korošec med drugim naglasil, da »imamo proti zunanjim sovražnikom razne utrdbene črte, proti notranjim sovražnikom pa imamo skoro povsod le slabosti, neodločnosti, obzirnosti, predvsem pa velikanske nezrelosti. Mi vsi bi radi imeli slovansko Rusijo in Ruše, ne maramo pa internacionalne Sovjetije in nekulturnega komunizma! Kaj je komunizem napravil iz našarjenega in bistrega ruskega naroda, se najbolje vidi zdaj na Finskem. Namesto za mir, hujska komunizem na vojno, namesto demokracije, se drži najhujšega tiranstva. Neverjetno je tudi, kako prihaja danes v Jugoslaviji svobodno zidarstvo do vedno večjega vpliva v javnosti. To pomeni za domovino veliko nevarnost, zato pozor na judovske svobodne zidarije, te črne krte. Pazite na te ljudi, da ne spravite v nesrečo sebe in domovino!«

Papeževo voščilo Jugoslaviji

Knez namestnik Pavle je poslal v svojem imenu kneginje Olge čestitke sv. očetu, nakar je prejel odgovor: »Posebno smo ganjeni nad izrazi, s katerimi nas Vaše kraljevske Visočanstvo pozdravlja na pragu novega leta. Vračajoč Vam naše želje, želimo ponoviti, kako nam je drag spomin na Vaš obisk v Vatikanu. Iz vsega srca pošiljamo naše molitve vsenogočnemu Bogu, da bi v nastopnem letu podaril v popolni meri Vašemu kraljevskemu Visočanstvu in vsej Vaši dragi državi svojo največjo milost. Pij XII.«

Naša in bolgarska mladina

V »Bolgarsko-jugoslovanskem listu«, ki ga izdaja studentska sekcija JB društva v Sofiji, je napisal naš sofijski poslanik Jurišić med drugim, da predstavljata Bolgarija in Jugoslavija steber miru na Balkanu. Bolgarska in jugoslovanska mladina lahko mnogo pripomoreta k lepi bodočnosti obeh držav. Začrtana ji je pot, po kateri naj gresta v srečo narodov obeh držav.

Priprave za velik zbor SDS

v Banji Luki

Na sestanku prvakov SDS je bilo sklenjeno, da bo 21. t. m. veliko zborovanje pristajev stranke vrbaske banovine v Banji Luki. Na zboru bodo med drugim govorili minister dr. Budisavljevič ter senatorja Vilder in Kosanović.

Aca Stanojević teže obolel

Iz Knjaževca javljajo, da je prvak radikalne stranke Aca Stanojević teže obolel. Stanojević je že v 88. letu, zato so zdravniki v skrbeh za njegovo zdravje.

O akciji proti SDS na Hrvatskem

SDŠ je edini pravi nosilec sporazuma med Srbi v banovini Hrvatski. Vse druge srbske stranke v tej banovini žive strankarsko in samo širijo mržnjo na terenu. Kdor dela proti SDS, ruje proti sporazumu, za katerega so se samostojni demokrati zavzemali in žrtvovali! je dejal senator Sava Kosanović dopisniku »Obzora«.

Novice

Zaščitite tudi revne kmetske posle

Po splošnem opazovanju žive dandanes posli v slabih gmotnih razmerah. Splošna stiska, ki se od časa do časa stopnjuje, nam kaže nevesele posledice. Plače, ki jih prejema dandanes številni služitelji, se lahko primerja z miloščino. V mnogih primerih opazimo zlasti po Slovenskih goricah, Murskem in Dravskem polju, da prejema kmetski hlapci, ki opravljajo vsa kmetska težaška dela, le od 50 do 100 din mesečno. Redke so kmetije, kjer bi te plače presegale 100 dinarjev. Mnogo slabše pa so plačane kmetske dekije, ki prejema v mnogih primerih le do 60 din mesečno in po največ 80 din. S tako majhnimi mezdami si posli niti ne morejo kupiti potrebne obleke in obutve, ki je pri napornem delu mnogo raztrgajo, kaj šele, da bi kaj

preostalo za stara leta. Spričo teh razmer ni čuda, da se število občinskih revežev veča. Nekateri posli so vse svoje življenje pri enem kmetu. Dokler je še hlapec ali dekla sposobna za vsakršno delo, še gre. Ko pa postane posel za delo manj sposoben in bolan in ko nastopi na kmetiji naslednik starega gospodarja, ga ta enostavno odsvoli in ga nadomesti z mlajšim, sposobnejšim. Usoda teh »upokojenih« služiteljev je žalostna. Kot občinski reveži morajo v starosti in onemoglosti od hiše do hiše in si z delom, kolikor ga še zmorejo prislužiti živež; obleko jim oskrbujejo občine. To traja tako dolgo, dokler jih bolezen ne priklee na borne hlevske postelje, kjer končno zapuščeni umirajo.

Druga žalostna stran življenja poslov

na kmetih je mnogokrat brezčutno postopanje delodajalcev, katerim morajo biti posli v mnogih primerih povsem podložni. Mnogi so pri tem izpostavljeni prigananju in zaničevanju. Nekatere gospodinje postopajo brezobzorno z ubogimi deklami, ki morajo v mnogih primerih delati ponoči. Mnogi kmetski posli ne uživajo nobene svobode, kar je zlasti za mladino udarec, ki si želi razvedrila in veselja v družbi ali v organizaciji, pa je stalno priklenjena k trdemu delu brez počitka in prostosti.

Z ozirom na navedene okoliščine, v katerih se nahajajo kmetski služitelji, je potrebno, da se prične pri nas resneje misliti na zaščito kmetskih poslov, da bodo dosegli pravice in ugodnosti, ki jim po zakonu gredo.

Iz Ruš

SILVESTROVANJE CMD V RUŠAH

V Rušah je silvestrovala letos v Sokolskem domu ruška ženska podružnica CMD. Veliko in malo dvorano Sokolskega doma je napolnilo ruško zavedno prebivalstvo. Ruški igralci so ob tej priliki vprizorili zabavno enodejanko, sokolski telovadci so zaplesali balet. Silvestrovanje se je zavleklo v vsesplošnem razpoloženju do ranega jutra v Novem letu.

Revizija pri ruški občini, ki jo je izvrševal višji računski svetnik banke uprave dr. Ratej od 20. novembra do srede decembra, je pokazala, da je občinski blagajnik Janko Herga, doma od Sv. Urbana pri Ptuj, poveril v sorazmerno kratki dobi svojega službovanja 64.000 din.

V Rušah se že nekaj časa vodi preiskava o letakih, ki se ticejo samo občinskih zadev.

komolcem. — Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Naznanilo nevarnosti napadov iz zraka. Mestno poglavarstvo razglasa: V bodoče se bodo uporabljali v mestu Celju naslednji znaki za naznanjanje in prenehanje nevarnosti napadov iz zraka: Za pretečo nevarnost: 1. triminutno prekinjeno zvonjenje cerkvenih zvonov v cerkvi sv. Jožefa; 2. tri minute trajajoče tuljenje tovarniških siren s prekinitvami, okrog 6 do 10 na minuto, v tovarni Westen in v Cinkarni; 3. trije hitro zaporedoma sledeči topovski strel. Prenehanje nevarnosti: 1. tri minute trajajoče neprekinjeno pritrditvanje zvonov in 2. tri minute trajajoče neprekinjeno tuljenje siren. — Vsi dosedanja znaki za naznanjanje in prenehanje nevarnosti izdani od mestnega poglavarstva in krajevnega odbora za zaščito pred napadi iz zraka z dne 22. IX. 1939 v »Navodilih Celjanom« in v časopisju objavljeni, ne veljajo več.

c Planine so že v beli zimski odeji. Doline in nižine je sneg že nekajkrat za silo pobelil, da nas spomni na nastopajočo zimsko dobo. Toda sneg se ne more dolgo vzdržati, vedno spet sproti skopni. Na planinah pa je drugače, tam je snežna odeja že trdna, stalna in dokaj visoka, pol metra in tudi več. Za smučarje je že preskrbljeno, da najdejo o božičnih praznikih užitkapolno razvedrilo na zasneženih planinah. Mozirska koča na Golteh je pripravljena, da sprejme množico smučarjev, ki so odločili, da preživijo božične praznike na idealnih smučiščih, ki obkrožujejo to prijetno planinsko postojanko. Potni stroški do Mozirja so neznatni, avtobusne in železniške zveze s Celjem pa najugodnejše. O letošnjem Božiču si bodo sledili trije prazniki zapovrstjo, da se res izplača pohiteti na božično smuko na Mozirsko planino. Morebiti nam nebo tudi pri Celjski koči kmalu natrosi toliko snega, da se bo tudi tu lahko po mili volji nasmejal vsakdo, kdor ne more predaleč z doma.

Prekmurski drobiž

IV. Akademski ples priredi 5. I. 1940 v Sokolskem domu Klub prekmurskih akademikov. Sodeluje Broadway-jazz iz Ljubljane. Vsi prestori bodo okusno dekorirani. Cisti dobiček je namenjen revnim prekmurskim akademikom ter izpopolnitvi potujoče ljudske knjižnice.

Podružnica CMD v Vel. Polani je tudi letos za božič obdarovala 25 najrevnejših šolskih otrok. Podružnica se ob tej priliki tem potom zahvaljuje svoji centrali za poslana darila.

Društvo kmetskih fantov in deklet v Puconcih vprizori na praznik, 6. januarja, znano Nušičevo komedijo »Narodni poslanec«. Začetek igre bo ob 2. uri pop. Po igri bo ljudska veselica v prostorih gostilne Kološa.

Banovinski gospodinski tečaj v Vel. Polani se je začel ter se vrši v prostorih pri g. Lebarju. Obiskuje ga 14 deklet. Čudno se temu, da organizatorji niso mogli najti v celji zadostnega števila deklet. Bilo bi gotovo bolje, če bi se pri organizaciji tečaja upoštevale bolj tudi kmetske organizacije. Pravijo, da je prišlo tudi do neklih nesoglasij med učiteljicami in tečajnicami. Vsekakor je tečaj za polansko faro zelo potreben.

Registracija motornih vozil se bo po proglasu sreskega načelnika vršila v januarju. Lastniki motorjev prejmejo pri sreskem načelniku prijavnice, ki jih morajo taksirane vložiti do 31. jan. Do takrat morajo plačati tudi takso za cestni fond. Tudi šoferske legitimacije se morajo overiti istotam do 31. jan.

Umri je Ludvik Cvetko. Na Stefanovo jutranj je dan na pijenici v soboti bolnišnici: privatni uradnik g. Ludvik Cvetko. Pokojnik je bil star 57 let ter zapuščal soprogo in številno družino. Po svojem delovanju je bil splošno znan v Soboti in po Prekmurju ter je eden izmed najkarakterističnejših predstavnikov starejše kmetske generacije, poudarjajoče predvsem svoje domačinstvo. Mnogo se je udeleževal tudi v javnem življenju. Bil je agilen funkcionar nekaterih pomembnih organizacij. Mnogo njegovega dela je vloženo posebno za dvig gasilstva v Prekmurju. Bil je dalje časa tudi starešina gasilske župe ter je v njej vse do zadnjega zavzemal mesto častnega podstarešne. Ves čas po vojni je zavzemal tudi odbojniška mesta v soboškem občinskem odboru ter je tudi napredek prekmurske metropole v mnogih pomembnih prireditvah zvezan z njegovim imenom. Mnogo poznanstva si je stekel posebno med malimi vaškimi ljudmi, katerim je težka in zamotana pot do zakonite pravice in ki jim je bil dober svetovalec. Po poti, ki jo je spoznal on za pravilno, je hodil odločno in se ni bal zamer. Da je užival kljub temu splošni ugled in spoštovanje, je pokazal tudi njegov pogreb. V sredo, 27. t. m., popoldne ob 3. uri ga je sprejela, kljub mrazu vrenemu, na pokopališču skoraj vsa Sobota in tudi mnogo ljudi iz dežele. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika v imenu gasilstva in industrije g. Benčko, v imenu soboške občinske uprave in občanov pa župan g. Hartner.

o Iz državne službe. Za gimnazijske suplente so imenovani v Celju Milan Potokar, v poštni službi so napredovali Gizela Tušar v Murski Soboti, Ema Burdijan pri pošti Bled I., Anja Virant v Poljčanah, Stojanka Ribarič in Pavla Pers v Ptuj, Marija Fabijani v Prevaljah in Zofija Bernol pri pošti Maribor II.

o Reparski umor nad Laškim. Na kolovozu, ki vodi na Smohor nad Laškim so našli mrtvega 17 letnega tekstilnega delavca Ivana Senico, ki je bil usreljen v hrbel. Mladeniču je morilec tudi vrnil prerezal. Orožniki so kmalu izsledili morilca v osebi pokojnikovega prijatelja Antona Fajfarja iz Tevč. Ta je priznal, da je umoril Senico zaradi 200 din, ki mu jih je odvzel.

o Nagrada dnevnikařem. Finančni minister je izdal navodila, po katerih dobi dnevnikaři in honorarni uslužbenici, ki so bili poklicani na vojaške vaje, nagrado za ves čas vojaške službe pod pogojem, da so bili v državno službo sprejeti najmanj 15 dni pred vpoklicem na vaje.

o Gasilska četa v Laškem je obdarovala 27 naraščajnikov s toplim perilom in obleko. Vsi so bili tudi pogoščeni. Največje zasluge pri tej plemeniti akciji ima predsednik gasilske čete g. Franjo Gerkmann, ki je daroval 1000 din v gotovini in precej v naturalijah iz svoje tovarne.

o Vinarska zadruga Ivanjkovec priredi 15. vinski sejem in razstavo, v sredo, 24. jan. I. I. Lanska vina se prav dobro razvijajo, so povsem harmonična in imajo malo kisline. Cene so ugodne. Smo v sredini ljutomersko-ormoških gor in so na sejem pripuščena le vina iz tega vinarskega okoliša. Interesenti bodo imeli priliko poizkusiti mešana in sortirana vina iz tega okoliša in si nabaviti potrebno količino. Čas predvideva pa je tudi prav primeren, ker bodo do tega časa vina že tudi zrela.

o Trbonje. Tudi letos se je priredila na tukajšnji šoli božičnica za ubožne šolarje. Obdarilo se je 42 dečkov in 36 deklic. Dobrotnikom: celjski realni gimnaziji, Kraljevski banški upravi v Ljubljani, Družbi sv. Cirila in Metoda, Slovenski straži, občini Vuzenica, veletrgovini Pinter in Lenard v Mariboru, tvornici Bata v Borovem in drugim, ki so pripomogli k bogati božičnici, najiskrenejša hvala ter srečno in veselo Novo leto!

Pragersko

Sokolska edinica na Crešnjevci pri Pragerskem je uprizorila v nedeljo igro »Rodoljub iz Amerike« s peljem. Prireditev je bila dobro obiskana. Tudi potek igre je bil dober.

Večerni vlak iz Ljubljane ima velike zamude. Tako so morali čakati potniki, vozeči se proti Ptuj na Pragerskem od 23. do 3. ure jutraj. To je zelo neugodno, posebno v sedanjem mrazu, lokali pa so popolnoma zaprti.

Zelo lepo silvestrovanje je priredil Pragerčanom restavrat g. Furman Slavko.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos priredil »krajevni šolski odbor otrokom zelo lepo božičnico.

Celle

c Priobčujemo danes še naknadno voščila iz Celja, ki so bila v sobotni številki nehoje pomotoma izpuščena, kar nam naj cenj. inserenti oprostijo.

c Ljudsko gibanje v celjski župniji v letu 1939. V preteklem letu se je rodilo v Celju 876 otrok, od teh 445 fantov in 431 deklic. V preteklem letu je v Celju umrlo 486 ljudi, poročeni pa so bili 203 pari.

c Dopisništvo Delavske zbornice v Celju je prevzel g. Arnshek Jože.

c Smrtna nesreča. Pri posestniku Karlu Tajnsku v Košnici, občina Slivnica pri Celju, so se v eni zadnjih noči zabavali do jutra v družbi godbe, ki je prišla voščit Novo leto. Okrog 8. jutraj je šel brat posestnika Karla Tajnska, Anton Tajnshek na kozolec po krmo za živino. Pri tem je izgubil ravnotežje in padel naravnost v vodnjak. Prebil si je lobanjo. Ko so ga kmalu na to našli in potegnili iz vodnjaka, je bil že mrtev.

c Tatvina. Služkinji Marti Zupanc je neka ženska pri prenočevanju v Delavskem domu izpod blazine ukradla 500 din in nato izginila.

c Avtobusno podjetje v Celju je sklenilo, da bodo prejemale vsi nameščenci podjetja od 1. dec. dalje posebno draginsko doklado, ki bo znašala okoli 10%. Razen tega bodo dobili nameščenci za vsakega nepreskrbljenega otroka mesečno po 30 din.

c Kronika nesreč. 69 letni posestnik Janez Krajnc iz Tolstega pri Laškem je doma padel in si zlomil levo roko v zapetju. — 55 letni tovarniški delavec Jože Otorepec iz Vojnika-okolice je doma padel in si zlomil desno roko v zapetju. — 45 letna posestnica Amalija Flis iz Sibenika pri Sv. Juriju pri Celju je zajemala vodo iz vodnjaka. Vreteno jo je zgrabilo za desno roko in ji odtrgalo kos mesa pod

Socialna pomoč obmejni mladini

SV. DUH NA OSTREM VRHU

Naša obmejna šolska mladina je doživela preteklo nedeljo svoj največji praznik. Imeli so božičnico, kakršne pri nas še ni bilo. Že v soboto je učiteljstvo pripravilo vsem otrokom lepa darila, ki so jih prispevali realna gimnazija v Mariboru, CMD v Ljubljani, podružnica CMD v Mariboru, Slovenska straža v Mariboru, črna Selnica ob Dravi, Mestna hranilnica v Mariboru, Knezoškofijski ordinariat, Katehetsko društvo, Rdeči križ v Mariboru, Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev, Pinter & Lenard in drugi.

Imenovani so toliko prispevali, da je bil uspeh božične obdaritve že zagotovljen. Toda to še ni bilo vse. V nedeljo je doseglo presenečenje svoj vrhunec. Iz Maribora so nas obiskali skavtje, 35 vrlih, požrtvovalnih fantov in deklet pod vodstvom g. prof. Lovšeta in g. prof. Osanka, ki sta obenem zastopala realno gimnazijo v Mariboru je prineslo še 35 napolnjenih nahrbtnikov oblek, čevljev, srajc, hlač in drugih dobrot. Darove, ki smo jih prejeli na dan božičnice, je dodatno k prejšnjim prispevala realna gimnazija in skavtje sami.

V šoli je bilo veselja, kakor še nikoli. Brez počitka so se podali gostje na delo. Pripravili so čaj za 150 otrok. Vsak je dobil tudi izdatno količino sladkega peciva. Po tem plemenitem dejanju je sledil nagovor tamkajšnjega šolskega upravitelja, številne deklaracije in zahvale otrok ter petje okoli božičnega drevesa.

Posebej se moramo zahvaliti g. prof. Lovšetu za njegove do srca segajoče besede, s katerimi je še bolj utrdil zaved-

nost našega življa. Dragi dobrotniki! Storili ste preko svoje dolžnosti. Naša pa je, da se vam ob tej priliki zahvalimo vsem, ki ste pripomogli k tako krasni obdaritvi. Posebno zahvalo pa izročamo dobrodušnemu društvu »Skavtov« v Mariboru, ki so s čajanko, s svojimi darovi in udeležbo napravili nepopisen vtis. Mladina vas ne more pozabiti in vam bo večno hvaležna.

Vsem še enkrat pristrčna hvala. Veselo in srečno novo leto!

Učk. —

BOŽIČNICA NA SEVERNI MEJI

Pred Božičem je bila na vuzeniški šoli božičnica, kakršne še ni bilo. Pri božičnem drevescu so se zbrali vsi občani. Po kratkem sporedu se je šol. uprav. zahvalil vsem darovalcem, ki so omogočili, da je bilo obdarovanih z obutvijo, obleko in perilom skupno 181 otrok. Darila so predstavljala vrednost ca 10.000 din. Posebno zahvalo je treba CMD v Ljubljani, prodružnici CMD v Mariboru, Slov. straži v Mariboru ter ban. upr. v Ljubljani. Vsi ti so poslali mnogo blaga ter več parov čevljev. V denarju so prispevali predsednik senata dr. Korošec 1000 din, kraj. šol. odb. v Vuzenici 500 din, banka Slavija v Ljubljani 250 din ter še mnogi drugi dobrotniki večje in manjše vsote. Številni dobrotniki so pokazali, da razumejo, kakšnega pomena je naša severna meja. Če bi videli zadovoljna lica in svetle oči obdarovanih učencev, bi videli, da njih plemeniti trud in obilni darovi niso bili zaman. Vsem dobrotnikom naše obmeje dece še enkrat pristrčna hvala!

SOKOLSKA BOŽIČNICA V RADVANJU

V soboto popoldne je priredila sokolska četa za svojo deco lepo uspelo božičnico, kateri so prisostvovali tudi mnogi odrasli. Po pozdravnem govoru staroste, prigodni deklaraciji in petju božičnih pesmi, je bila ob božičnem drevescu obdaritev vseh pripadnikov moške in ženske sokolske dece z obleko in perilom ter s slaščicami. S pesmijo »Hej Slovani« je deca veselih obrazov zaključila božičnico. Vsem, ki so pripomogli z raznimi prispevki, da je prva sokolska božičnica v Radvanju tako lepo uspela, pristrčna zahvala!

ŠOLSKA KUHINJA RK SELNICA-FALA

Društvo Rdečega križa v Selnici-Fala je otvorilo pri g. Jagriču šolsko kuhinjo. Peto leto poteka, odkar deluje kuhinjski dobrotnik revne obmeje slovenske mladine, in ji nudi toplo kosilo. Brez razlike dobi jelo vsa deca, ki hodi iz oddelčenih vrhov Kobanskega v selniško šolo, bodisi revež ali posestnikov otrok, ker je vsak potreben tople hrane.

Delavski sloj, ki vodi kuhinjsko društvo, je drage volje žrtvoval čas in hodil nabirat darove za šolsko kuhinjo. Z zadovoljenjem beležimo, da ima naš obmejni človek razumevanje za potrebe šolske mladine. Kuhinja Rdečega križa je praznovala v minulim tednu lep jubilej, ko je razdelila 5.000. brezplačni obed.

Jamnikar Ivanu, predsedniku društva Rdečega križa, delavcu v faki elektrarni, in delavnemu društvenemu odboru gre izvršeno delo v prid bodočemu rodu obmejnih Selnčanov za delo ljubezni in bližnjega polno priznanje.

Maribor

Poroke, rojstva in smrti v letu 1939

Število prebivalcev kljub vsem okolnostim stalno narašča

Ko se poslavljamo od nas eno najbolj vihravih povojnih let, je bežen pogled v pretekle dni zelo zanimiv. Vsekakor je gotovo zanimivo vedeti, kako vpliva na rojstva, smrti in življenje ljudi leto polno presenečenj in vojnih viher. Zato je letošnja statistika o življenju in umiranju Maribora še posebno zanimiva.

Mesto Maribor sestavljajo tri župnije: stolna, frančiškanska in magdalenska. Dočim sta si stolna in frančiškanska župnija še dokaj podobni glede življenja, ker so v teh župnijah v pretežni meri meščani, je magdalenska župnija precej drugačna, ker so v njej pač večinoma sami delavci in kmetjsko prebivalstvo. Seveda se ta razlika opazi tudi pri statistiki o življenju in umiranju. Največja je razlika pri stolni župniji, ker je to tipično meščanska fara. Zato je tam tudi najmanj porok in najmanj rojstev. Niti sto otrok se ne rodi letno v stolni župniji, dočim se v ostalih dveh mariborskih farah ljudje mnogo bolj ženijo in množe.

Letos se je v vseh treh mariborskih farah rodilo 1241 otrok, lani pa 1130. Število rojstev je letos torej za 111 večje, kakor pa preteklo leto. Umrlo je letos 954 oseb, lani pa 975. Porok je bilo letos manj ko lani. Poročilo se je 569 parov, lani pa 615. Če pogledamo te številke, vidimo, da razburilivi dogodki niso posebno vplivali na življenje Mariborčanov. Edino porok je bilo nekoliko manj, ker so se mladi ljudje pač bali morebitnih presenečenj. Letos se je 287 ljudi

več rodilo, kakor pa umrlo, kar je za naše mesto vsekakor zelo dobro znamenje. Zanimivo je, da to razmerje lani ni bilo tako razveseljivo, ker se je rodilo samo 155 otrok več kakor pa je bilo smrtnih primerov.

Stolna župnija.

Težko je prikazati pravo sliko življenja in umiranja v tej fari, ker spada v njeno področje porodnišnica, v kateri je največ rojstev. Če upoštevamo to dejstvo, se je letos rodilo v stolni župniji 785 otrok, seveda odpade največ rojstev na porodnišnico in niti sto na faro samo. Lani se je rodilo 662 otrok. Mrtvo-rojencev je bilo letos 30, lani pa 37. Porok je bilo letos 93, lani pa 104. V stolni fari je letos umrlo 216 oseb, lani pa 198. V tej župniji umirajo večinoma stari ljudje v sirotišnici. V porodnišnici so umrle štiri matere.

Frančiškanska župnija.

Tudi ta župnija ima predvsem mestni značaj, čeprav spadajo sem še Krčevina, Košaki in velik del mariborske periferije. Letos se je rodilo 109 otrok, lani pa 114. Zanimivo je, da se je v tej fari rodilo več dečkov, kakor deklic. Dečkov je bilo

67, deklic pa 62. Umrlo je letos 129 oseb, lani samo 107. Značilno je, da je 42 oseb umrlo v starosti od 70 do 80 let, pod 30. letom starosti pa samo 15. Poročilo se je mnogo manj parov, kakor pa leta 1938. Letos je bilo v frančiškanski cerkvi 192 porok, lani pa 226. Seveda odpade precej porok na podeželje, kjer je priljubljena navada, da hodijo k poroki v frančiškansko cerkev.

Magdalenska župnija.

Ta fara je tipično delavska, saj spada sem Pobrežje, Tezno, Dogoše in druga delavska naselja. Zato je tu tudi največ rojstev, ker je znano, da imajo delavske družine največ otrok. Letos se je v magdalenski župniji rodilo 347 otrok, lani 354. Dečkov se je rodilo letos 155, deklic pa 192. Ker spada v magdalensko področje tudi bolnišnica, je v tej fari tudi smrtnih primerov veliko. Tako je letos umrlo 609 oseb, lani pa samo 570. Zanimivo je, da je umrlo več moških, kakor pa žensk. Moških je umrlo 341, žensk pa 268. Tudi porok je med delavstvom več kakor pa med meščani. Letos so v magdalenski fari poročili 284 parov, lani pa enega več.

Iz Finske v Maribor

Te dni se je z avtomobilom pripeljal iz Finske v Maribor Luka Orešnik, ki si je v Helsinkih ustvaril svoj dom. Orešnik je doživel tudi sovjetski napad na Helsinko, o katerem kaj rad pripoveduje. Nastanil se je v hotelu »Meran«,

dokler si ne bo našel stanovanja. Zadnje dni je s svojim avtomobilom prevozil 7000 km dolgo pot iz Finske. Bil je že na vseh kontinentih ter je naše časopise že mnogo pisalo o njegovih burnih doživljajih.

Glasbena Matica v novem letu

Posledice izrednega stanja, v katerem se nahajamo zadnje mesece, se poznajo tudi v koncertnem življenju našega mesta. Nastopi inozemskih umetnikov so radi današnjega stanja popolnoma izostali. A tudi lokalno delovanje je bilo, posebno v jeseni, občutno omejeno. S tem večjim veseljem sedaj lahko ugotovimo, da nam naša Glasbena Matica za bližnjo prihodnost obeta nekaj odličnih koncertov. V matičnih prostorih se večer za večerom vršijo vaje pevskega zbora in orkestralnega oddelka. Priprave za veliki simfonični koncert, ki bo predvidoma že dne 17. januarja 1940, se bližajo koncu. Orkestralni odsek bo izvajal monumentalno delo B. Smetane »Iz moje domovine« (»Ma vlast«) v celoti. Matičarjem moramo res biti hvaležni, da nam omogočijo slišati in uživati to krasno delo v izvedbi domačega orkestra. Upamo, da bo tudi naša javnost znala pravilno oceniti plemenite cilje naše Glasbene Matice.

Pevski zbor za svoj koncert še sicer nima določenega roka, a po intenzivnih

vajah sodeč nam najbrže tudi na vokalni koncert ne bo treba predolgo čakati. Pevski zbor Glasbene Matice bo na tem koncertu izvajal ciklus jugoslovanskih obrednih pesmi.

Pri lanskim proslavi dvajsetletnice naše Glasbene Matice smo z velikim veseljem ugotovili, da bomo v bodoče lahko tudi nastope gojencev glasbene šole naše Glasbene Matice prištevali h koncertom. Naše koncertne sezone bodo torej vsekakor pridobile na številu, pestrosti in tudi na kvaliteti. Še sredi sezone bo šola pripravila proslavo Čajkovskega, kasneje pa še večer predklasične in klasične glasbe. Vsled tega je naraščajoče zanimanje za koncerte med našim občinstvom povsem upravičeno.

Čeprav je morala Glasbena Matica v Mariboru datume svojih koncertov radi zunanjih težav nekoliko preložiti, nam sedanje intenzivno pripravljanje jamči, da bo tudi letos izpolnila pričakovanja našega petje in glasbo ljubečega občinstva.

Silvestrovanja so zapečatila staro leto

Vkljub temu da je redkokdaj doživel kaj dobrega v starem letu, da nam je to leto prineslo krvavi ples, ki se danes čuti že po vsej zemlji, se je povprečen človek z mešanimi občutki poslavljaj od starega leta. Nekaj je šlo mimo, česar ne bo več — leto dni časa. Silvestrovanja so družabne prireditve, kjer se ljudje, ki zam živeli skozi leto kolikor toliko navezane drug na drugega, poslavljajo od starega leta.

V gledališču so se poslovili od starega leta z večerjo. Vse za Gorinšek-Jiranekovo opetno voščila našalo. Po predstavi je opoligličeva med zbirborska primadona Jelka v imenu gledališkega ansambla igralnim osebjem nemu občinstvu sile uprave vsemu zbralo. Po tem je sledilo novo leto 1940.

Pevsko in glasbeno radno zbiranje je silvestrovalo v splošno društvo »Grafika« rami. Pevski zbor je zapel kazinski dvojnemu pa se je pridružil nekaj pesmi, zbor. V Narodnem domu sta siliški pevski la tudi združena pevska zbora silvestrovanos. V Sokolskem domu pa so silvestrovali Sokoli.

Zaradi sveže zapadlega snega so

letos razgibana silvestrovanja po plamin-skih kočah. Vse, kar količjak »čuti sportno«, je odhitelo na Pohorje, ali pa še dalje ter se ta dva dni nasmučalo, kolikor se za božične praznike ni moglo.

NOVA GOSTILNIŠKA PRIDOBITEV MARIBORA

Znana Štiblerjeva restavracija »Ljutomer« na Rotovškem trgu je dobila novo lice. Prostore so renovirali in nudijo prijetno zatočišče vsem, ki so željni vedre zabave, uredili so lep oder za godbo in lože za goste. Posebnost pa bo stalna domača damska godba s pevskami, ki so se lani udeležile beograjskega pevskega festivala. Po zatvoritvi Grajske kleti bo »Ljutomer« prevzel njegovo vlogo.

Potovanje mora biti udobno in brezskrbno, potem postane šele užitek. Zato se pred nastopom vsakega potovanja ogledite pri »Putnik-u«, kjer lahko vnaprej nabavite vozno karto po originalni ceni brez vsakega pribitka. »Putnik« Vas opozori na eventualne popuste, sestavi vam vozni red, stavi vam na razpolago prospekte in daje vse potrebne informacije. Na ta način ste rešeni vseh skrbi, pripravljanja na postajni blagajni in poliranje. Vam bo mnogo prijetnejše.

m Obrtniški učni tečaj. Mariborska poslovalnica Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani namerava prirediti v Mariboru v kratkem sledeče strokovne tečaje: tečaj za kalkulacijo in sestavo proračunov za ključavničarsko stroko, tečaj za kovinarsko tvarinoznanstvo, mizarski risarski tečaj, tečaj za mizarsko kalkulacijo in sestavo proračunov, tečaj za mizarsko tvarinoznanstvo in tečaj za luženje lesa. Prijavitelj se je v pisarni poslovalnice v Vetrinjski ulici 11/1, med dopoldnevnimi uradnimi urami. Interesenti(ke) za Sauerjev krojni tečaj, ki je bil že večkrat razpisan, pa se zanj še niso prijavili, naj to čimprej storijo.

m Člani Zveze Maistrovih borec, tovariši in somišljeniki se v ljudno vabijo na tovaršiški sestanek, ki bo v sredo 3. i. m., ob 8 uri zvečer v prostorih gostilne tovaršiške Zoharja na Tržaški cesti št. 3.

* Krompir, beli, lep, po 130 din kg se prodaja vsakomur dnevno vsaka količina. Trdinova ulica 18, Meljski dvor Nabavljalne zadruge. Članom tudi na mesečni račun proti predhodnemu nakazilu v pisarni Rotovški trg.

m V bolnišnici od starega na Novo leto. Na staro leto je prišlo v bolnišnico do pet poškodovancev, ki so si zlomili roko ali nogo, ali pa se kako drugače poškodovali na poledici. Na Novo leto pa je prišlo v bolnišnico tako malo ljudi, kakor ele redkokdaj, poškodovanca ni bilo sploh nobenega. Vse kaže, da so ljudje vsaj leto začeli pametno in z dobro voljo.

m Napredoval je v čin majorja poveljnik mariborske orožniške čete g. kapetan I. r. Josip Sosič.

m Zrtev belega sporta. Na Novega leta dan se je pod Mariborsko kočo nevarno ponesrečila znana smučarka Loli Cetinova iz Maribora. Med smukom je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo.

m Napredovanje v mestni službi. Napredovali so ravnatelj mestnega električnega električnega podjetja Julij Uršič, mestni gradbeni nadkomisar inž. arh. Viktor Vičič, mestni gradbeni komisar inž. Borut Maister, vodja premoženjske uprave inž. Ivan Lah, uradnik MEP Ivan Mlaker, mestni gradbeni asistent Rado Janežič, namestnik vodovodnega mojstra Anton Zupanek, mestna uradnica Angela Valenčič, mestni uradnik Vinko Hamersak in mestna uradnica Zofija Trstenjak.

m Nezgodna pri Sankanju. V soboto si je dijak 7. razreda klasične gimnazije Marko Pogačnik, sin bančnega ravnatelja g. Bogdana Pogačnika, pri sankanju s krmilnimi sankami (bob) pod Kalvarijo zlomil levo nogo nad gležnjem. Ponesrečenca so z rešilnim avtom prepeljali v sanatorij dr. Cerniča.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 2. jan.) Sv. Lovrenc na Pohorju: —17, jasno, mirno, 8 cm pršiča na podlagi 9 cm.

Kotlje — Rimski vrelci: —19, jasno, mirno, 8 cm pršiča na podlagi 12 cm, snežne razmere na cesti ugodne.

Senjorjev dom: —17 jasno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi 25 cm.

Karmah v Mariboru

V Maribor je prišel po svoji turneji po Jugoslaviji zopet naš ugledni in znani eksperimentalni psihografolog g. F. T. Karmah, ki je z velikim uspehom nastopal zadnje tedne v Beogradu, Novem Sadu, Subotici, Somboru, Petrovgradu in drugod. O njegovih tamkajšnjih uspehih so obširno poročali lokalni in beograjski

listi. Gospod F. T. Karmah, znan in priznan tudi po vseh evropskih državah ter v Ameriki, kot teoretični in praktični eksperimentalni psihografolog, zbira na svoji sedanjí turneji predvsem znanstveni material za neko svoje novo delo s področja modernega znanstvenega proučevanja človeške duševnosti na podlagi pisave.

Gospod F. T. Karmah je edini znanstveni psihografolog na slovanskem jugu, ki se kot praktik ukvarja že z mnogimi izsledki, ki pomenijo velik napredek. O tem so s priznanjem pisale že mnogo strokovne revije v tujini in tudi pri nas. Na razpolago so celo mnenja znanih univerzitetnih profesorjev, saj je postala znanstvena psihografologija v novejšem času važen pripomoček eksperimentalni psihologiji in predvsem iz nje praktično zanimajoči pedagogiji. Ponekod uvajajo proučevanje duševnosti otrok in mladine glede njihovega značaja temperamenta in življenjskih sposobnosti prav z analizami njihove pisave. Dobro je pa tudi znano, da se psihografologije s pridom poslužujejo tudi juristi, zdravniki in podjeilniki. V zasebnem življenju je psihografologija prav tako silno važna, že zaradi ugotavljanja značajeve ljudi.

V svoji nad desetletni praksi je g. F. T. Karmah proučil teoretično in praktično mnogo nad 50.000 najrazličnejših rokopisov, med njimi tudi rokopise znamenitih osebnosti preteklosti in sedanjosti. Nekatere svojih analiz je tudi objavil in zbudil z njimi veliko pozornost. Sodeloval je pri odkrivanju mnogih kriminalnih dejanj, postal svetovalac v zasebnem in poslovnem življenju ter tudi tolažnik prenekaterim, ki so že obupavali nad življenjem. V Mariboru bo ostal samo nekaj dni v hotelu »Zamorac«, nakar se bo podal spet v tujino.

Kino

* Grajski kino. Danes film: poln veselja in glasbe »Marika«. Franciska Gaal, Paul Hörbiger in zopet Hans Moser.

* Kino Union. Danes film »Tiger iz Arizane«, senzacionalni, pustolovni film z znamenitim Wallace Beru-jem.

* Kino Esplanade. Najnovejši Tarzan film »Tarzan in njegov sin«. John Weissmüller, 6 letni čudežni otrok Tarzan mlajši, mali slon Bea in popularna opica Cheeta v glavnih vlogah.

Mariborsko gledališče

Torek, 2. januarja: Zaprtlo.

Sreda, 3.: Zaprtlo.

Četrtek, 4., ob 20.: »Zaroka na Jadranu«.

Red B.

Petek, 5., ob 20.: »Vse za šalo«. Znižane cene.

»Zaroka na Jadranu«. Zelo simpatično sprejeta Rasbergerjeva novitela, se ponovi v četrtek, 4. januarja za abonma B. Dovolj prostora pa je tudi še za druge prijatelje gledališča in za one, ki jih veseli, da se Slovenci tudi na tem polju vse bolj postavljamo na svoje noge.

m V minulem letu je bilo na področju staro-katoliške župnije v Mariboru: 16 rojstev in smrti: 6 moš. in 10 žen. (3 več kot lani), umrlo jih je 8 in sicer 5 moš. in 3 žen. (3 več kot lani), porok je bilo 28; prestopilo pa jih je v cerkev 87. (11 več kot lani).

Zanimivosti

Ali bo nemška podmorniška vojna uspela?

Angleži so prepričani, da jim je uspeh proti temu nevarnemu orožju zagotovljen

Nobenega dvoma ni, da so nemške podmornice povzročile velike izgube britanskim in nevtralnim ladjam. Prav tako je gotovo, da bo Nemčija nadaljevala ta način pomorske vojne z vso silo. Vprašanje je, ali se bodočasne taktične prednosti podmorniškega bojevanja razširile v strateški uspeh, ki bi dokončno uničil britsko mornarico in zlomil njeno blokado. Da v Angliji ne podcenjujejo nevarnosti nemških podmornic, kaže energično osredotočenje vojaških, tehničnih in znanstvenih prizadevanj za obrambo pred podmorniško vojno. V zadnji vojni je bila obramba navzlic ogromnim izgubam vendarle uspešna. Kakšen je položaj danes?

Angleški strokovnjaki, ki razpravljajo o tem, postavljajo to je vprašanje: Ali je v zadnjih 21 letih izpopolnjena napadalnost podmornic ali obrambna sila protipodmorniškega orožja? Kar se tiče ofenzivne sile, ni bilo od leta 1918 nobenih važnejših izpopolnitev, če izvzamemo normalni tehnični napredek v hitrosti, okretnosti, potopljivosti, izpopolnitvi strelnega orožja. Slabosti podmornic so ostale neizpremenjene: prav tako so izpostavljene bombnim in topovskim napadom, njih delovanje omejuje potreba po kisiku in menjavi baterij, sovražniku jih izdaja periskop.

Tudi obramba pred podmornicami mora pripisati nekatere izpopolnitve samo splošnemu tehničnemu napredku: tako n. pr. streljanje v globino in oborožitev trgovskih ladij. Vendar sta pomembni dve novi in odločilni iznajdbi. Prva je hidrofon, priprava za prisluškovanje v vodi, ki odkrije približevanje podmornice po glasovih. Res je, pravijo Angleži, da je bil hidrofon iznajden že v zadnji vojni, toda takrat je bil še docela neizpopolnjen in večkrat neuporaben. Nemško vrhovno poveljstvo je pripisovalo temu aparatu pomen, ki ga prav za prav takrat nikakor ni imel. Toda v zadnjih

dveh desetletjih so ga angleški strokovnjaki izpopolnili tako, da docela ustreza svojem namenu.

Drugi novi činitelj v obrambi proti podmornicam je razvoj letalstva. Letalo je postalo najnevarnejši sovražnik podmornice. V primeri z rušilci in oboroženimi trgovskimi križarkami ima to prednost, da opazi podmornico, ki se pojavi na površini in se pripravlja na napad, na veliko večjo razdaljo. Letalo napada z neprimerno večjo hitrostjo kot ladje, pride

lahko v veliko večjo bližino in pri tem ne tvega mnogo, kajti podmornica se bo rajši potopila kot izgubila dragocene minute z negotovim bojem. Podmornica je eden izmed redkih objektov, ki jih lahko letala napadajo brez večje nevarnosti. Zato je podmornica celo bolj izpostavljena zračnim napadom kot velike bojne ladje, ki so opremljene z vsestransko izpopolnjenim protiletalskim orožjem.

Angleži so prepričani, da jim je uspeh v vojni proti podmornicam zagotovljen.

PREZIDENT FRANCIJE LEBRUN

je poslal vrhovnemu poveljniku generalu Gamellinu novoletno poslanico vojski, v kateri je med drugim poudaril, da »so

francoska vojska bori za sveto stvar, za neodvisnost domovine, svobodo narodov, za civilizacijo in pravo. Ob strani angleških tovarišev bodo naše čete premagale vse težave in nadaljevale borbo do popolne zmage. Francoski narod vidi vse to in ne krije simpatij in zaupanja v svojo vojsko, ki brani njegovo čast. Naj bo francoska vojska prepričana, da vsak v Franciji izpolnjuje svojo dolžnost kakor ona na mejah. Vsakdo doprinese velike žrtve, z dobro voljo in s trdnim zaupanjem, da se bo vojna končala s pričakovanim uspehom.

Na povratku iz Moskve je izjavil turški zunanji minister Saradzoglu, da je Stalin mož visokih sposobnosti, vsi ostali njegovi sodelavci in upravitelji države so pa napravili nanj kaj reven vtis.

25.000 delavcev prostoVOLJCEV je odšlo iz angleških mest na deželo, da bodo obdelali zemljo za čim večjo letino pšenice.

Orla iz praškega živalskega vrta so ujeli v Italiji, blizu Verceilija pri Turinu. Bil je tako izčrpan, da so ga kmetje z lahkoto prijeli.

— Očka, ne streljaj! Pozabil si revolver nabasati...

MARIJ SKALAN

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI 48

»Tega vam ne bi svetoval, ako hočete še kdaj videti svojega zeta živega,« je dejal ujetnik še vedno popolnoma mirno. »Sami ga nikoli ne bi našli, ako bi pa ostal predolgo tam, kjer je, bi se kmalu preselil za menoj v nirvano.«

»To pomeni, da ste ga nekam zaprli.«

»Zelo dobro sklepate.«

»Kje je zaprt?«

»Tam, kjer ni varen samo pred svojimi sovražniki, ampak tudi pred prijatelji, med katere štejem vas na — rekel bi — najbližnjem mestu.«

»Povejte mi brez obotavljanja, kje je njegova ječa!«

»Da ga osvobodite?«

»Da, da ga osvobodim,« je pritrdil Yagiri.

»In pogubite mene?«

»Točno: in pogubim vas!«

»Sama sreča za vas, da ne živimo več v nekdajšnjih dobrih časih: bili bi skrajno slab trgovci! Kadar se sklepajo kupčije, je treba blago plačati, ali pa se kupčija razdere.«

»Z vami ne nameravam sklepati nobe-

nih kupčij,« se je razjezil Yagiri Seoni.

»Zato pa jih želim jaz. Za zadnje bivališče Mahabaliya Patne boste izvedeli samo, ako ste pripravljeni zanj z menoj barantati. Cena je dvojna: da me nehati preganjati in da mi daste svojo hčer.«

»Nikoli ne boste dobili ne prvega ne drugega!« je zarjul Yagiri.

»Potem bom pač molčal.«

»Govorili boste, sicer...«

Yagiri Seoni je nameril na Ramasa orožje s smrtnimi žarki.

»Z menoj vred boste pokončali tudi Mahabaliya Patno in upanje na vseмирski polet...«

Ramasov glas je bil še vedno miren. Zavedal se je, da je s svojimi besedami zadel v živo. In res: Yagiri Seoni je prebledel, obraz se mu je nakremžil in roka z morilnim orožjem mu je sama omahnila. Potem je zaškripal z zobmi in divje zaklel.

»Moje življenje je za vas dragocenejše, kakor bi bila moja smrt, čeprav ne dvomim, da bi me sicer prav radi poslali v nirvano,« je dejal Ramas. »Zato skleniva

Tragikomedija z oskubljenimi gosmi

Na kmetiji starega Staukulusa pri Rigi so pripravljali jabolčnik. Ostanke iz stiskalnice so metali na dvorišče. Ko se je gospodinja spomnila, da je treba nakrmiti gosi, je opazila vseh osem gosk »mrtvih« kraj gnojne jame. Starka se je prestrašila, toda takoj se je v njej zbudila praktična misel. Oskubila je goske, da bi tako rešila vsaj perje.

Po končanem delu je javila vso stvar gospodarju. Ta je stopil na dvorišče in nudila se mu je nadvse smešna slika. Osem »mrtvih« gosi je gagalo okrog brez perja in se povrh še veselilo, da so spet pri zavesti. Gospodinja je oskubila še žive goske, misleč da so poginile. Najedle so se ostankov iz stiskalnice in se le onesvestile. Da pa ne bodo hodile takšne okrog, jih je zakonski par sklenil zaklati. Pojedina ni bila majhna...

Krava s teletom v III. nadstropju

V italijanskem mestu Fondi so se nekega dne ustavljali meščani pred visoko hišo in začudeni gledali na okno v tretjem nadstropju. Z okna sta gledala na ulico krava in tele. Ljudje so videli, da ne gre za maskirano šalo, ker sta bili živali živi in pravi.

Krava je prišla s teletom na neobičajen način do tretjega nadstropja. Nihče

ROMUNSKI KRALJ KAROL

je za Novo leto prispel s prestolonaslednikom in dvornim spremstvom v Konstanco. Manifestacijskega sprejema so

se udeležili tudi Turki in Bolgari. V svojem govoru je kralj naglasil, da »daje globoko edinstvo romunskega naroda vsem moči, brani dediščino svojih prednikov. Romunija bo nadaljevala mro-ljubno politiko, branila bo svoje pravice, podala bo pa roko vsakomur, ki bi to želel. Besarabijo, Transilvanijo in Bukovino smatra Romunija enako za svoje bistvene teritorije, kakor druge pokrajine. Zato jih bo branila z enako odločnostjo.«

RESITEV NEDELJSKE KRIZANKE

V o d o r a v n o: Kalidasa, ogon, gem, materija, et, tat, dan, Bali, Mate, jad, Koc, ara, ar, Ivar, Ra, ujeđa, ep, anatom.

N a v p i č n o: komedija, Agata, arija, Lot, daven, Ines, Ada, bakarar, Agitator, sejalec, Rem, Amati, kap.

„Hohstapler in razbojnik“ med žužki

Gosenica nekega prav lepega modrega metulja (lycaena arion) ima na vrhu trupa neznatno žlezo, ki izločuje v malih količinah sladak sok, podoben medu. To slaščico zelo upoštevajo zlasti mravlje, ki se naravnost stepejo zanj. Imenovana gosenica se pa običajno naseli blizu mravljišča ter na zelo lokav način privablja mravlje. Iz žleze izpusti kapljico sladkega soka, na katero plane mravlja.

Gosenica se nato popolnoma zvije v klobčič, mravlje pa jo z vlečejo v mravljišče. Tu se gosenica kot navidezen dobrotnik razvije v pravcatega hohstaplerja in razbojnika, ki neusmiljeno zagospodari v mravljišču. Brezobzirno požira mladi zarod, jajčeca ter napada celo mravlje vse dotlej, dokler se ne razvije v metulja, ki nekega dne zleti iz mravljišča.

kupčijo, ki sem vam jo predložil: jaz vam izročim Mahabaliya, vi pa mi daste Joro za ženo!«

»Povedal sem vam, da tega nikoli ne bom storil. Sicer pa: poiščem ga sam. Ko ga najdem, se vrnem in do tedaj se pripravite na smrt!«

»Bomo videli!« je dejal Yagiri in odšel na delo, da poišče zaprtega inženirja. Preiskal je najprej vse prostore, ki so mejili na veliko dvorano z vseмирskim letalom, toda v njih ga ni bilo. Ko se je vrnil v knjižnico, je preiskal tudi to, da bi našel morda kaka tajna vrata v neznane prostore. Po dolgem in zelo natančnem iskanju se mu je zazdelo, da bi se utegnil v zadnji steni skrivati tak zaprt vhod, a bilo ni nikjer nobene naprave, s katero bi se dal odpreti. Tudi poizkusi s pomožnim aparatom so ostali brez uspeha. Jazen je nazadnje opustil svoja neplodna prizadevanja in odšel znova k Ramasu.

»Zdi se mi, da so tu zunaj v knjižnici neka skrivna vrata v neznano podzemlje. Kako se odpirajo?«

»Vrata?« se je dobro igrano začudil Ramas. »Kakšna vrata? Jaz jih še nisem videl.«

»Lažete!« je kričnil Yagiri. »Ako ste Mahabaliya zaprli tu, ne more biti nikjer drugje, kakor za tistimi vrati. Svetujem vam še enkrat, da mi poveste, kako se

odpirajo!«

»In jaz vam povem še enkrat, da ne poznam nobenih vrat.«

»Dobro! Ukazal bom si silo predreti zid.«

»Prosim.«

»Torej hočete vztrajati pri svoji zakrnjenosti?«

»Skleniva kupčijo, ki sem vam jo predlagal! Ne bom vam slab zet! Prisegam vam, da bom pozabil na vse, kar je bilo žalega med nama. Joro ljubim in ona ljubi mene. Osrečite dva človeka, ki ne terjata nič drugega, kakor to, da si smeta ustvariti skupno življenje. Bodite oče! Odpustim vam celo kar ste zagrešili nad mojim nesrečnim očetom.«

Ramas je govoril mirno in brez sovraštva, toda Yagiri Seoni se ni dal omejitati.

»Med Seoniji in Takurji ni pomiritve in še manj zveze. Jora ne bo nikoli vaša in tudi videli je ne boste več. Ne potrebujem več vaše izpovedi. Vendar vam puščam življenje še do trenutka, ko najdem Mahabaliya. Sedaj odhajam. Premišljajte in se odločite! Ako se uklonite, ko se vrnem z delavci, vas ne bom usmrtil; ukazal bom vas samo otrpniti. Morda vas kdaj pozneje še prebudim v novo življenje, ki vam bo nudilo priložnost za koristno izpolnjevanje zadanih vam nalog.«

(Dalje prihodnjic.)

Sport

Nekaj novoletnih sportnih rezultatov

Za novoletne praznike je treba zabeležiti pri nas le kaj malo sportnih dogodkov, kajti skoro vse ostale panoge sporta več ali manj počivajo, pa tudi v smuškem sportu, odnosno v zimskem sportu na splošno ni bilo nobenih uradnih prirediteljev, pač pa so sportniki temeljito izkoristili čas za trening pred uradnimi prireditvami, ki se bodo pričele že konec tedna.

V južnejših predelih države, kjer so to vremenske prilike dovoljevale, so tekmovali tudi še nogometaši, v ospredju zanimanja so gostovanja madžarskih profesionalov, pa tudi hrvaški cup se je premaknil za eno tekmo dalje. V naslednjem prinašamo glavne rezultate:

Madžarska profesionalna enajstorična Szeged je nastopila v Subotici proti Zaku in slavila zmago 4:1 (1:0). Visok poraz je doletel domače šele v zadnjih minutah igre, dočim so bili popreje enakovredni. Na Novega leta dan je Szeged premagal reprezentanco Subotice, sestavljeno iz igralcev Zaka in Bačke, v razmerju 2:1. Tretjo zmago je dosegel Szeged v petek

v Bački Topoli proti JAK-u z visoko razliko golov 13:2 (7:1).

Ujpest je gostoval v Osijeku in Borovem. V Osijeku je na starega leta dan dosegel samo remis proti Gvozdaru z 1:1, na Novega leta dan pa je bila tekma z Bato v Borovem pri stanju 2:2 (2:0) pet minut pred koncem prekinjena radi incidenta. Ferencvaros je v Carigradu podlegel prvi reprezentanci mesta s 3:5 (2:3), dočim je naslednjega dne premagal drugo enajstorično s 3:1 (3:1).

V boksarskem dvoboju za državno prvenstvo srednje kategorije je v Beogradu Luka Popović premagal Stevana Jakšića po točkah. Jakšić, ki je veljal za sigurnega favorita, je bil ves čas jasno šibkejši.

Zagrebski Gradjanski je premagal v tekmovalju za hrvaški pokal SK Zagreb s hazenskim rezultatom 20:0 (9:0), čeprav večina njegovih zvezdnikov ni nastopila. V konkurenci je še 9 klubov.

V Karlovcu in Varaždinu so za Novo leto otvorili hokejsko sezono na ledu. ZKD iz Zagreba je v Karlovcu premagal KSU s 5:2 zagrebski Maraton pa je v Varaždinu izgubil proti VSK z 1:4.

s Popularni italijanski internacionalci Giuseppe Meazza, ki je odigral preko 50 meddržavnih tekem, je v neki torinski bolnišnici radi močnih ozeblin na nogah, tako da pomeni to brzokone konec njegove uspešne nogometne kariere.

s Pokalna tekma med Saškom in Split-skim Hajdukom je bila radi snežnih zametov v Hercegovini, ki so onemogočili potovanje Hajduka, preložena.

s Revanžna tekma v waterpolu med Madžarsko in Italijo v Budimpešti se je končala s 4:4 (1:3) neodločeno. Italijani so vodili že s 4:1, a je domačinom vendarle uspelo izenačenje.

s Tekme Carigrad—Beograd v nogometu ne bo. Turška zveza je prekasno javila svoj pristane na terminu 31. dec. ter 1. jan., tako da so Beograščani morali odkloniti, ker jim v tem tesnem času ni mogoče postaviti dovolj solidne reprezentance.

s Medmestni troboj v nogometu Dunaj—Praga—Budimpešta bo od 27. do 29. jan. na Dunaju.

SMUSKA SOLA NA POHORJU

Tudi letos je na Pohorju v okolici Senjorjevega doma stalna smuška šola, ki jo vodi znani smučar abs. iur. Dušan Furlan. Pouk bo za goste Senjorjevega doma brezplačen.

AMERIŠKA TENISKA ELITA

Ameriška teniška zveza je objavila sledečo službeno teniško ranglisto na podlagi laniških uspehov: 1. Roberi Riggs, 2. Frank Parker, 3. Donald McNeill, 4. Welby van Horn, 5. Wayne Sabin, 6. Elwood Cooke. Vrstni red dam ima na prvih treh mestih Alice Marble, Helen Jacobs in Sarah Fabin.

s Mariborska podzveza ZFO bo priredila 6. in 7. januarja pri Sv. Lovrencu na Pohorju podzvezni smučarski izlet, zvezan s tekmovalnjem za podzvezno prvenstvo.

s Nemška rokoborska reprezentanca bo 7. januarja nastopila v Kjevenhavnu proti Danem. Doslej so zmagali Nemci 5 krat, Danci pa 3 krat.

JAZ VAM BOM POMAGAL.

Poznani raziskovalec in pisec okultnih znanosti g. P. T. Karma Vam napravi brezplačno življenjsko napoved o Vaši bodočnosti. Razen važnih dogodkov iz preteklosti Vam uganje tudi Vaše izgledne in ljubezni, zakonu, loteriji, trgovini in vse važne dogodke sedanosti. Njegov nasvet Vam bo prinesel zaželenih uspehov v življenju. Zahvale, katere prejema vsak dan iz vsega sveta, dokazujejo izredno zaupanje njegovi preizkušnosti. Postavite nekoliko važnih vprašanj, ki Vas največ zanimajo in točne rojstne podatke. Vse zgoraj navedeno dobite popolnoma brezplačno, ako kupite od pisca njegovo najnovejšo knjigo »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima nad 200 fotografij, v luksuzni vezavi, katero lahko kupite v Mariboru, hotel »Zamorc«. Obiske sprejema vsak dan od 9.—12. in od 3.—7. ure zvečer. Ostane samo nekaj dni. Odgovarja tudi na dopisno korespondenco.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za to oglašje le din 8.—. Družbe, oreklili, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za to oglašje le din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpisati v pismo skupaj z naročilom ali pa po pošti položnici na čekovni račun št. 11.400. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

Razno

Fino olivno

OLJE

lit din 19.—, najfinejša kava, čaj, čokoladne specialitete, likerji, 5 kg-paketi za inozemstvo, »Kavalir«, Gosposka 28 12153-1

MODERNI VOZIČKI

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclja 4

Sluzbo dobi

POSTREŽNICO
starejšo, pošteno, sprejemem. Cankarjeva 32, Pobrežje. 13222-9

STAREJŠO SLUŽKINJO
za vse sprejemem. Meliska cesta 42. 13225-9

INSTRUKTORJA

iz matematike iščem za dijak 4. real. gimn. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 13227-9

Prodaj

DAMSKA KRZENA JOPICA
črna, kratka, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 13223-4

MOTORNO KOLO

»Triumph« 350 ccm. novo, ugodno na prodaj. Skladišče. Meliska 29. 13229-4

Soba odda

OPREMLJENO SOBO
oddam po nizki ceni. Naslov v ogl. oddelku »Večernika«. 13224-7

Stanovanje

STANOVANJE
soba in kuhinja, takoj oddam. Meliska cesta 42. 13226-5

STANOVANJE
3 sobe, soba za služkinjo, kopalnica, sončnata lega, oddam s 1. februarjem za 800 din. Marijina ul. 27. 13231-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, oddam. Maribor, Pobreška c. 38. 13228-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, oddam s 1. februarjem. Dr. Verstovškova ulica 31. Špessovo selo, Pobrežje. 13236-5

Lokal

PROSTOR ZA SKLADIŠČE
ali delavnico, suh, svetel, oddam. Naslov v ogl. oddelku »Večernika«. 13232-14

Zgubljeno

ZLATA ZAPESTNICA
se je zgubila v kino-kavarni na Silvestrov večer. Prosi se najditelja, da izroči proti nagradi v ogl. odd. »Večernika«. 13237-11

MLAD VOLČJAK

služi na ime »Dingo«, se od 30. decembra pogreša. Oddati proti nagradi Kalvariska ul. 4 13235-11

SPOMNITE SE CMD!

Srečno in veselo novo leto

želijo svojim cenj. odjemalcem:

Kletarstvo

želi svojim odjemalcem srečno Novo leto

Zastopstvo za Maribor: FRANC VOGRIN, Maistrova ul. 15, telefon 26-64

RESMAN LOJZE

prodaja: premog. koks, drva, likalit
Ljubljana Cesta 29. okt. (Rimska) 21
Telefon 33-53

VINKO ČUNDER

torbarstvo, sedlarstvo in jermenarstvo
Ljubljana Igriška št. 3

GOSTILNA »KLEMENČIČ«

Ljubljana Krekov trg št. 11

BRATA MOSKOVIČ

veletrgovina usnja
Ljubljana Jurčičev trg

Hinko Sax

Tiskarna, knjigarna
Maribor, Grajski trg 3, Prešernova

T. KORN

J. TRG. DR. LJUBLJANA. — Centralne kurjave, prezračevalne naprave, vodovodne instalacije, kleparstvo, krovstvo.
Ljubljana

JOSIP JARAM I TANFARA

restavracija hotel Balkan
Ljubljana Sv. Petra cesta

Hotel Mariborski dvor

Fani Kveder
Tel. 23-02

ANTON KOS

umetnine - okviri
Ljubljana Gajeva ul. 5
pasaža nebotičnika

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana Stritarjeva ul. 6.

V. EGER

modna trgovina
Ljubljana Sv. Petra cesta 2

VILIBALD VEBER

graver
Celje Dečkov trg 5

Higienična pralnica in svetlolikalnica
FR. ŠIMENC

Kemično snajenje oblek
Ljubljana Kolodvorska ulica 8

Pooblaščen mestni graditelj

ALOJZ KALIŠNIK

Celje

sočniško zapriseženi gradbeni izvedenec in cenilec

ROŽIČ MARTIN

krojač

Celje Dečkov trg

BEVC FRANJO

najboljša strokovna izdelava čevljev, snežik in galoš
Maribor Kralja Petra trg-Ruška 4

VINKO MENDUŠIČ

gostilničar

Ljubljana Trnovski brstan 4

JOSIP MAGUŠAR

pekarna

Ljubljana Dolenjska c. 48

Hotel Meran

Maribor

KAVARNA PREŠEREN

K. Polajnar

Ljubljana

Restavracija, klet, ekspres
SLON

Ljubljana

VERBIČ IVAN

mesar

Maribor Koroška c. 48

BOGOMIR FERJANČIČ

zastopnik zavarovalnic, gumijastih tepihov itd.
Maribor Koroška c. 43/1

Ivan Karner

lončar in pečar

Maribor Stritarjeva ul. 23